

Włodzimierz Krysiak

Profesor Kazimierz Jaskot – uczony, organizator, społecznik

Pedagogika Szkoły Wyższej nr 1, 17-21

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Włodzimierz Krysiak

Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Szczeciński

Profesor Kazimierz Jaskot – uczony, organizator, społecznik

Niezmiernie zaszczytnym, ale także trudnym zadaniem, ze względu na potrzebę zachowania obiektywizmu, jest przybliżenie sylwetki, analiza dorobku naukowego i osiągnięć Kazimierza Jaskota, człowieka, który dla wielu z nas był osobą znaczącą, szanowaną i bliską. Człowieka, którego już od pięciu lat z nami nie ma, a którego obecność nadal odczuwamy.

To On wskazywał nam co ważne w sposobie uprawiania nauki, inspirował do stawiania trafnych pytań badawczych, egzekwował poprawność i rzetelność warsztatu badawczego. Swoją postawą uczył poszanowania własnej godności i szacunku dla odmienności innych, uczył życzliwości, a jednocześnie dawał poczucie oparcia.

Profesor Kazimierz Jaskot urodził się 22 stycznia 1936 roku na Zamajszczyźnie. Doświadczenia z dzieciństwa naznaczonego tragizmem wojny i trudy lat powojennych zapewne wywarły niemały wpływ na jego postawę, późniejsze wybory życiowe i system wartości Profesora.

Kierunek swojemu życiu nadał tuż po osiągnięciu pełnoletniości, podejmując w 1954 roku pracę w Komendzie Chorągwi ZHP w Szczecinie na stanowisku kierownika Wydziału, a nieco później rozpoczynając studia na kierunku pedagogicznym, które ukończył obroną pracy magisterskiej w 1965 roku na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Obrany przez Profesora kierunek działań wyznaczył całościową edukację, rozwój zawodowy, pragnienie poznania prawdy naukowej, potrzebę jej czynnego doświadczania oraz moralną powinność służenia w życiu zbiorowym wspólnemu dobru. Tym wyborom Profesor pozostał wierny, a wymiar czasu, jakim dysponował, maksymalnie wykorzystał na poznanie, nakreślanie celów życiowych i konsekwentne ich urzeczywistnianie.

Po obronie pracy magisterskiej podjął pracę jako wykładowca w Studium Nauczycielskim nr 2 w Szczecinie. W 1969 roku Studium przekształciło się w Wyższą Szkołę Nauczycielską. W 1970 roku Profesor uzyskał tytuł doktora nauk humanistycznych z zakresu pedagogiki na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i został awansowany na stanowisko adiunkta WSN w Szczecinie.

Wyższa Szkoła Nauczycielska w niedługim czasie przekształciła się w Wyższą Szkołę Pedagogiczną i uzyskała status wyższej uczelni. Doktor Kazimierz Jaskot w wieku 37 lat został jej prorektorem do spraw dydaktyczno-wychowawczych i pełnił tę funkcję przez jedną kadencję. W strukturach WSP kierował Zakładem Teorii Wychowania. W 1979 roku habilitował się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z problematyki wychowania w szkole wyższej.

Kiedy w 1982 roku został powołany do objęcia stanowiska rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej, z wrodzonym sobie entuzjazmem, determinacją i konsekwencją przystąpił do realizacji własnej wizji rozwoju uczelni humanistycznej i szkolnictwa wyższego na Pomorzu Zachodnim oraz Szczecina jako ośrodka uniwersyteckiego. Powstanie Uniwersytetu Szczecińskiego w 1985 roku było zwieńczeniem jego zabiegów, a Profesor został pierwszym rektorem tej uczelni. Urzeczywistnił ideę, która od 40 lat pobudzała szczecińskie środowisko naukowe i wiele światłych umysłów w regionie, a której to – pomimo podejmowanych starań – nie udało się wcześniej zrealizować.

Mając do przewyżczenia sprzeciw władz centralnych, w tym resortu nauki i części środowisk akademickich w kraju, w atmosferze napiętej sytuacji politycznej w państwie (strajki, protesty) potrafił znaleźć i skupić wokół realizacji idei uniwersyteckiej sojuszników, głównie w Szczecińskim Towarzystwie Naukowym, mediach, władzach i innych instytucjach środowiska lokalnego. Idei należało nadać realny kształt, podjąć trud wykonania ogromu zadań, by zorganizować uczelnię. Mógł się podjąć tego trudu ten, kto nie tylko doskonale rozumiał sens i konieczność realizacji idei, ale miał także nadzwyczajne kompetencje, entuzjazm i determinację. I doprowadził Profesor swoje dzieło do końca, i w terminie. Był niewątpliwym twórcą historycznego wydarzenia, nie do przecenienia dla cywilizacyjnego rozwoju Pomorza Zachodniego i samego Szczecina.

Profesor Kazimierz Jaskot jako nauczyciel akademicki i uczoney stawał samemu sobie najwyższe wymagania, by móc szeroką i ugruntowaną wiedzą, rzetelnością naukową i umiejętnościami najlepiej służyć młodzieży akademickiej i adeptom nauki w myśl zasady: aby innych doskonalić, trzeba samemu być doskonałym.

We wczesnym etapie pracy naukowej zainteresowania badawcze Profesora związane były z teorią ruchu młodzieżowego. Przedmiotem dociekań badawczych natomiast uczynił procesy osobotwórcze zachodzące w zespołach organizacyjnych, zwłaszcza w bliskiej mu organizacji ZHP, z którą sympatyzował oraz zawsze wspierał wiedzą i doświadczeniem.

Szczególnym obszarem dociekań i aktywności naukowej Kazimierza Jaskota była problematyka wychowania w szkole wyższej. Profesor zapoczątkował, a był wtedy jednym z niewielu, naukowe myślenie o wychowaniu w szkole wyższej, wyznaczając jego kierunek i kładąc nacisk na wyzwianie procesów personalizacyjnych. Z tej problematyki uzyskał habilitację i tej problematyce poświęcił unikatową w polskim piśmiennictwie naukowym książkę *Wychowanie w szkole wyższej*. Był jednym z prekursorów i twórców pedagogiki szkoły wyższej, wyznaczając nowy sposób spojrzenia na szkolnictwo wyższe.

Wyniki swoich poszukiwań badawczych i swoje naukowe poglądy opublikował w ośmiu autorskich książkach. Warto przytoczyć niektóre tytuły: *Aktywność społeczna studentów* (1978), *Wychowanie w szkole wyższej* (1984), *Uniwersytet Szczeciński od inicjatywy do inauguracji* (1992), *Grupy studenckie. Studium pedagogiczne grup dziekańskich* (1994), *Indywidualny rozwój studenta w toku studiów* (1998). Był współautorem i redaktorem trzech książek, opublikował ponad 150 artykułów naukowych. Profesor wypromował ponad czterystu magistrów pedagogiki, a pod jego kierunkiem powstało 12 prac doktorskich.

Profesor cieszył się szacunkiem i uznaniem nie tylko w środowisku naukowym, co znalazło wyraz w licznych wyróżnieniach i zaszczytach, którymi został uhonorowany, między innymi Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, dwukrotnie Złotą Odznaką „Gryf Pomorski”, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, tytułem „Zasłużony Nauczyciel”, dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi dla ZHP, pięcioma nagrodami Ministra Szkolnictwa Wyższego, w tym trzema nagrodami pierwszego stopnia.

W uznaniu całokształtu dorobku naukowego w 1996 roku Kazimierz Jaskot został mianowany przez ministra edukacji narodowej na stanowisko profesora zwyczajnego.

Profesor Kazimierz Jaskot miał głęboką wiedzę merytoryczną oraz potrafił przewidywać i projektować przyszłość.

Imponuje dorobek organizatorski Profesora. Dzięki niemu w wielu środowiskach akademickich w kraju zaistniało i zaczęło żyć, niejako własnym życiem, seminarium naukowe *Pedagogika Szkoły Wyższej*, które w krótkim czasie stało się samodzielną instytucją, dobrze służącą działalności naukowo-badawczej i wymianie poglądów dotyczących kształcenia i wychowania na poziomie szkół wyższych. Profesor był organizatorem i wieloletnim kierownikiem tego seminarium (w latach 1985–2005).

Zorganizował i kierował szczecińskim oddziałem Instytutu Badań Problemów Młodości. Zaangażował się w organizację wyższego szkolnictwa niepublicznego w Szczecinie, powołując do życia Instytut Pedagogiki Wyższej Szkoły Pedagogicznej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, którym kierował w latach 1996–1998. Zorganizował także Wyższą Szkołę Humanistyczną TWP, w której przez 3 lata pełnił funkcję rektora. Jednak najbardziej znaczącym i doniosłym sukcesem organizatorskim Kazimierza Jaskota, o nieprzemijającej wartości, jest utworzenie pierwszego uniwersytetu na Pomorzu Zachodnim.

Profesor Kazimierz Jaskot był przykładem człowieka, dla którego moralną powinnością była gotowość do dzielenia się własnym czasem, wiedzą i doświadczeniem z tymi, którzy tego potrzebują, służenia innym, pomnażania dobra oraz kształtowania lepszej rzeczywistości.

Sfera działalności dydaktycznej, naukowej, organizatorskiej, jak i uczestnictwo Profesora w innych obszarach życia zdeterminowane były potrzebą bycia społecznie użytecznym. Kazimierz Jaskot był pod wieloma względami człowiekiem wyjątkowym. Swoboda zachowań, poczucie humoru koegzystowały bezkolizyjnie z racjonalizmem i efektywnością podejmowanych działań.

Nazwanie w Instytucie Pedagogiki sali imieniem profesora Kazimierza Jaskota ma na celu zachowanie pamięci o człowieku o niepodważalnych walorach naukowych i moralnych, którego zbyt szybko pośród nas zabrakło.

Professor Kazimierz Jaskot – scholar, organizer, social activist

The article describes the characteristics of the biography of Professor Kazimierz Jaskot. He is presented as a scholar, an organizer and a social activist.

In the area of scientific activity some of the most significant pieces of work are presented. The article also features the characteristic of Kazimierz Jaskot as an academic teacher.

In the area of social activity the commitment of Professor towards the youth organizations, the Polish Scouting Association, is highlighted. What is mentioned also is his contribution to the Szczecin branch of Research Institute of Problems of Youth.

Discussing organizational skills of Kazimierz Jaskot the focus is on his persistent and effective actions that contributed to the creation of the University of Szczecin and the same determination and organizational abilities that have resulted in the Higher School of Humanities in Szczecin.

Translated by Przemysław Dudek